

stel je voor...

Op een dag kom je thuis uit school. Je hebt enthousiaste verhalen over wat je allemaal hebt meegemaakt. Je vader en moeder luisteren aandachtig. Maar als je verhalen verteld zijn, hebben zij nieuws. Je mag nog een paar weken naar school, maar dan is het over. Je moet werken. In een steenfabriek. Stenen hakken en sjouwen. Elke dag. 's Nachts om drie uur begint jouw werkdag en 's middags om één uur zit het er weer op. De pauze is kort want elk kwartier dat je niet werkt, word je niet uitbetaald.

Je schoolleven verandert van de ene op de andere dag in een werklevens. Je bent elf of twaalf jaar, maar doet hetzelfde als alle volwassenen in je omgeving.

Misschien droom je ervan om volwassen te zijn: piloot of dokter te worden. Niet meer naar school, maar werk doen waar je nu van droomt! Werken is dan leuk. Want je hebt genoeg geleerd en bent klaar voor je vak. Maar denk je eens in dat je elke dag saai werk moet doen. Elke dag dezelfde dingen: stenen in een mand stoppen, naar een lopende band brengen en de lege mand weer vullen. Dag in dag uit. Je moet er niet aan denken. Dan is school een feest, ook al baal je er misschien af en toe van.

In India, in het dorpje Piduguralla, heb je geluk als je je school helemaal af kunt maken. De meeste kinderen moeten als ze tien jaar zijn werken. Omdat hun vader en moeder niet voldoende geld hebben, ze hebben net genoeg voor het eten.

Als je een meisje bent in India dan ben je duur. In India is het de gewoonte dat het meisje een geldbedrag, een bruidsschat, betaalt

aan de familie van haar aanstaande man. Als je arm bent is dat 1 lakh, dat is ongeveer 2500 euro! Je begrijpt dat dit voor een arme familie veel geld is. Daarom werkt soms een hele familie om de bruidsschat bij elkaar te krijgen.

Queeny woont ook in Piduguralla. Ze heeft een droom: dokter worden. Maar op een dag vertelt vader haar dat ze mee moet naar de steenfabriek. In plaats van arts wordt ze stenensjouwer.

En Queeny vindt het juist zo leuk op school. Want binnenkort is het 15 augustus. India viert dan onafhankelijkheidsdag. Vroeger was Engeland de baas over India. Maar in 1947 werd India eigen baas, onafhankelijk. En dat vieren de mensen in India elk jaar. Het lijkt een beetje op de Nederlandse Koninginnedag.

Omdat Engeland vroeger de baas is geweest in India, wordt daar veel Engels gesproken. Soms gebruiken Indiërs Engels en Indiaas door elkaar. In dit boek zul je dat ook merken. Je leest Engelse woorden en Telugu woorden. Telugu is een Indiase taal.

Dit boek begint blij maar loopt verdrietig af. Ik had ook een verhaal kunnen schrijven over een meisje dat wel op school zou mogen blijven. Dan zou het een vrolijker verhaal zijn. Toch heb ik voor dit verhaal gekozen. Niet om je verdrietig te maken. Maar omdat ik het belangrijk vind dat kinderen in Nederland ook deze verhalen kennen. Omdat dit echt gebeurt.

In India leven heel veel kinderen die op jonge leeftijd werken. In steenfabrieken, in katoenfabrieken of in restaurants. Het liefst zouden ze net als jij naar school gaan. Maar hun ouders laten hen werken. Officieel mag kinderarbeid in India niet. In de wet staat dat het verboden is. Maar er zijn nog heel veel directeuren van fabrieken die hier niet naar luisteren. Ze vinden het wel makkelijk dat er kinderen bij hen werken: lekker goedkoop.

Gelukkig zijn er in India en Nederland organisaties die willen

vechten tegen kinderarbeid. Ze doen erg hun best om kinderen op school te houden. Door met ouders te praten of te kijken of gezinnen die heel erg arm zijn, geholpen kunnen worden. Bijvoorbeeld de Indiase organisatie *AMG-India*. *AMG-India* heeft een school in Piduguralla. De school waar Queeny op zit.

Ik hoop dat je na het lezen van dit boek gaat nadenken over deze kinderen. Want kinderarbeid mag niet. Misschien wil je ook graag wat doen voor deze kinderen. Kijk dan achter in het boek. Daar lees je meer over organisaties die jouw hulp graag gebruiken!

Rina Molenaar

HOOFDSTUK I

Miss India

‘Ik ben het geworden! Ze hebben mij gekozen!’ Queeny rent over het schoolplein op haar vriendin af die onder een boom staat te wachten. De deur klapt achter haar dicht. De hitte van buiten valt op haar. Na de harde moessonregens is het buiten nog benauwd.

‘Vandaag moesten ze kiezen en ik ben gekozen door de klas!’ Queeny pakt Angela beet en trekt haar mee in een rondedansje. Ze struikelt bijna over haar tas die al op de grond was beland. Angela doet verdwaasd mee.

‘Waar heb jij het allemaal over?’ roept ze. ‘Ik sta al heel lang op je te wachten. Wat ben je geworden?’

‘Miss India. Ik heb het over Independence Day* natuurlijk! Wat denk jij dan? Het is toch bijna vijftien augustus! Ik mag dit jaar Miss India zijn. Zeg dan wat!’ Queeny geeft Angela een por in haar zij. Angela kijkt haar nu lachend aan.

‘Miss India ... wauw, daar droomde ik altijd al van! Kom, laten we even ergens in de schaduw gaan zitten’, zegt ze.

Gearmd lopen ze naar de grote boom naast de school. Queeny smijt haar tas op de grond. Angela schopt haar slippers uit. Met hun rug tegen de boom strijken ze neer.

Het schoolplein ziet er verlaten uit. De meeste kinderen zijn al naar huis. In de verte speelt een groep jongens cricket. Het grote witte schoolgebouw steekt fel af tegen de met bladeren overdekte muur van het terrein. De luiken voor de raamopeningen van de

* Independence Day = onafhankelijkheidsdag

klaslokalen zijn al dichtgedaan door de teachers*. Alleen op de bovenste verdieping staan ze nog open. Daar zijn ze vast nog aan het oefenen voor Independence Day.

Queeny kijkt omhoog. Op het platte dak loopt iemand rond. Hij kijkt hoe de vlaggetjes vastgemaakt kunnen worden op de feestdag.

Bij de poort zit de watchman* op een hoge kruk. Queeny kent hem goed. Hij is er altijd: op de kruk of in het wachtershuisje.

‘Ik heb heel lang staan wachten.’ Angela strijkt een paar lange zwarte haarplukken naar achteren en propt ze in haar vlecht.

‘Ja, ik ben heel erg laat. De teacher heeft me even uitgelegd wat ik moet doen als ik Miss India ben. Het wordt echt heel erg leuk. Jij moet ook komen kijken, hoor. Ik krijg een heel mooie sari*. Eentje die echt bij Miss India past, met spiegeltjes en gouddraad. Teacher Anita gaat morgen alles uitzoeken. Ik krijg een mooi kroontje op mijn hoofd en mooie oorbellen, armbanden en enkelbandjes.

En net als amma* krijg ik ringen om mijn teen. Dan is het net als-of ik getrouwd ben.’

Angela pakt de handen van Queeny beet en knijpt erin. ‘Je bent helemaal door het dolle heen! Wat zul je er mooi uitzien! Heel anders dan nu.’

Queeny grinnikt. Het blauwgrijze uniform kan niet tippen aan de prachtige sari die ze dan zal dragen.

‘Mijn haar doe ik los’, zegt ze. ‘Geen vlechten, dat hoort bij schoolmeisjes. En ik krijg slippers met hakken.’

‘Hoe laat begint de volksdans?’ vraagt Angela. ‘Ik moet tot drie uur werken. Zoals altijd. Volgens mij krijgen we geen vrije dag.’ Ze kijkt triest voor zich uit.

‘Jij moet erbij zijn! Ik ga de teacher vragen of we om drie uur starten. Dan kunnen alle mensen erbij zijn die in de steengroeve wer-

* teachers = juffen en meesters

* watchman = bewaker/wachter bij het hek van de school

* sari = zes meter lange lap stof die de vrouwen in India als een sierlijk gewaad dragen.

* amma = mama

ken. Dat is veel leuker. M'n nana* en amma moeten er ook bij zijn! Dat gaat vast lukken. He, hoe was jouw dag? Ik praat alleen maar over Independence Day.'

Angela haalt haar schouders op. Een zacht windje doet de bladeren boven hun hoofd ritselen. 'Mijn dag? Zoals alle andere dagen. Saai. Elke dag hetzelfde.' Angela staart weer voor zich uit en gaat langzamer praten. 'Vandaag moest ik de stenen rapen en in de mand op de lopende band zetten. Gisteren moest ik stenen hakken. Maar elke dag zie ik hetzelfde: stenen, stenen en nog eens stenen. Meer heb ik niet te vertellen.' Ze slaakt een diepe zucht.

Queeney probeert het nare gevoel dat in haar buik opkomt te onderdrukken. Ze pakt de arm van haar vriendin en streelt hem zacht.

'Ja, het lijkt mij een ramp om in die steengroeve te werken. Ik moet er niet aan denken. Hoe is het met je nana?'

'Ziek. Steeds zieker. Hij hoest heel veel. Vooral 's nachts. Hij werkt nog maar heel weinig. Af en toe een paar uurtjes. M'n amma is blij dat ik nu werk. Maar ik word gek bij de gedachte dat ik dit mijn leven lang moet doen.'

Queeney rilt. Elke dag in de steengroeve werken. Stenen hakken, stenen oprapen, stenen sjouwen. Dag in dag uit. Ze moet er niet aan denken. Wat is school dan heerlijk. Zeker nu!

Het is even heel stil. Het schoolplein is leeg. In de verte hoort ze alleen een groepje jongens lachen.

'Maar,' gaat Angela verder, 'that's life in Piduguralla. Als je in grade five* zit, moet je er rekening mee houden dat je misschien moet gaan werken. Geniet jij nog maar even lekker van school.'

Queeney recht haar rug en schudt haar hoofd. Ze trekt haar kniekousen hoger op.

'Even lekker genieten? Ik blijf van school genieten. Ik ga niet naar de steengroeve. Ik word dokter. Geen stenensjouwer. Als ik keihard leer moet dat lukken. Ik word nooit stenensjouwer. Nooit!'

* nana = papa

* grade five = groep 7

Queeny steekt haar neus in de lucht. Even knippert ze met haar ogen. Ze kijkt naar haar vriendin die donkere kringen onder haar ogen heeft en er moe uitziet. Ze grijpt de hand van Angela beet om haar te troosten. Ze voelt haar ruwe werkhanden. Ze slikt. Zouden haar zachte handen over een poosje ook zo voelen? Ze wil er niet aan denken.

Ze grijpt naar haar tas en springt op. 'Kom op, we gaan naar huis. Ik wil amma en nana vertellen dat ik Miss India ben geworden! En ik ga regelen dat jij erbij kunt zijn. Morgen ga ik het de teacher vragen. Dat doet hij vast. Als we om drie uur starten dan is er ook meer publiek.'

Ze pakt haar vriendin bij haar armen en trekt haar overeind. Angela staat op haar lange rok en valt bijna om. Lachend trekt ze haar slippers aan. Queeny trekt de riem van haar schooluniform recht en pakt haar tas. Ze slaat een arm om haar vriendin heen. Het liefst zou ze haar willen helpen, maar hoe?

Over de modderige regenpaden lopen ze naar huis. De weg ligt vol keien en vertoont overal gaten. Ze moeten goed oppassen. Stil gearmd lopen ze in de smalle steegjes tussen de huizen door. De vogels fluiten in de bomen. De lucht is strakblauw en een felle zon schijnt op hun hoofden. Een magere hond rent de hoek om met een stok in zijn bek.

Ze lopen voorbij de waterpomp. Het is druk. Een lange rij meisjes staat te wachten. Een meisje staat aan de pomp en zwaait de hendel snel heen en weer. Bij elke neerwaartse beweging komt er een flinke stroom water uit. De ronde stalen zilverkleurige waterbakken glinsteren in de zon. In de zijkant van de grote bak ziet Queeny zichzelf in een flits. De waterbak is net een spiegel.

De meisjes bij de pomp spetteren elkaar gillend nat.

'Balen dat ik laat ben', zegt Queeny. 'Ik moet nog water halen voor amma. Moet je kijken hoe lang de rij is. En wat een geklier met het water. Dat wordt lang wachten vandaag.'

'He Queeny, moest je nablijven op school?' Raju komt de hoek om

rennen uit het steegje waar hij woont. Hij botst bijna tegen hen op. Raju zit een klas hoger dan Queeny en is een vriend van haar broer Babu. Hij kijkt haar met grote bruine plaagogen aan. Zijn lange zwarte haar staat alle kanten op.

‘Nee, niet nablijven. Ik moest gewoon even wat bespreken met de meester.’

‘Zo noem jij dat. Maar dat is dus gewoon nablijven.’

Raju heeft zijn uniform al ingewisseld voor een korte bruine broek en een fel paars T-shirt. Op zijn gezicht zitten bruine moddervegen. Hij ziet er gek uit. Queeny heeft al zo vaak gezegd dat bruin en paars niet kleurt. Maar dan lacht Raju haar uit. Meidentaal vindt hij dat.

‘Waar zit die broer van je? Ik zoek hem al de hele middag. Bij jullie was niemand thuis. Waar hangt hij uit?’

‘Ik kwam hem tegen toen ik Queeny van school ging halen’, zegt Angela. ‘Hij liep die kant uit.’ Ze wijst in de richting van de steengroeve.

‘Ja, wacht eens,’ zegt Queeny, ‘Babu had vandaag een lange werkdag. Hij is vast in de steengroeve.’

‘Oké, dan ga ik hem wel even zoeken. Bye!’

Raju steekt zijn hand op en spurt ervandoor.

Queeny trek even aan Angela’s arm. ‘Ik ga hem niet aan zijn neus hangen dat ik Miss India word. Dat ziet hij vanzelf wel. Hij heeft altijd commentaar en zeker als hij samen met Babu is, zijn het klieren.’

Ze zijn bijna bij het huis van Queeny. Nog een paar steegjes door. Op de hoek van deze steeg staat een snoepwinkeltje. Dan zijn ze er.

‘Ik moet altijd lachen om jou en Raju. Waarom doen jullie zo tegen elkaar?’ grinnikt Angela.

‘Jahaaaaaa, hij begint altijd. Kan ik toch niet helpen! Kijk uit!’ Queeny trekt Angela nog net op tijd bij een grote modderplas vandaan. Ze slaan de hoek om en dan ziet Queeny haar huis. Dat

herken je meteen. Nana heeft een maand geleden een nieuw golfplaten dak op het huis gelegd. Dat steekt af bij alle andere daken. Nana mag met recht trots zijn op zo'n huis.

'Zie ik je morgen weer? Ik moet nu snel water gaan halen. Als amma nog niet thuis is, kan ik het nog net doen voordat ze gaat koken.'

'Ik weet niet of ik morgen weer kan komen', zegt Angela. 'Het ligt eraan hoe snel ik klaar ben met mijn werk. We zien wel. Als ik er ben, dan wacht ik onder de boom. Oké?'

'Oké, bye.'